

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

вул. Генерала Алмазова, 18/9, м. Київ, 01133, тел. (044) 285-12-74, факс (044) 286-79-85
www.spfu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032945

№ _____

**Народному депутату України
Здебському Ю. В.**

На № 09-183 від 02.09.2020

*Щодо перспектив врегулювання господарських
та майнових питань між Україною і
Республікою Молдова в районі водозливної
греблі буферного гідровузла Дністровського
комплексного гідровузла*

Шановний Юрію Вікторовичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Дениса ШМИГАЛЯ від 16.09.2020 № 37916/1/1-20 до листа Голови Верховної Ради України Дмитра РАЗУМКОВА від 04.09.20 № 11/10-60 Фонд державного майна України (далі – Фонд) розглянув Ваш депутатський запит від 02.09.2020 № 09-183 щодо перспектив врегулювання господарських та майнових питань між Україною і Республікою Молдова в районі водозливної греблі буферного гідровузла Дністровського комплексного гідровузла та повідомляє.

Між Урядом України та Урядом Республіки Молдова 11 серпня 1994 року було укладено Угоду про взаємне визнання прав та регулювання відносин власності від 11 серпня 1994 року (далі – Угода від 11.08.1994), яка набрала чинності 19 жовтня 2001 року. Відповідно до статті 11 Угоди від 11.08.1994 правовий статус раніше створених підприємств оформлюється протоколами між органами сторін, уповноваженими розпоряджатися державним майном. Законом України від 12.07.2001 № 2666-III таким органом визначено Фонд державного майна України.

Відповідно до Угоди від 11.08.1994 Україна претендувала на 3 об'єкти, розташовані на території Республіки Молдова, одним з яких є частина буферного гідровузла Дністровського гідроенергетичного комплексу (далі – ДГК), що розташована на території Республіки Молдова (на правому березі р. Дністер).

Зі свого боку Республіка Молдова офіційно заявила майнові претензії на 114 об'єктів, розташованих на території України, та фактично повністю або частково надала документи щодо 133 об'єктів.

Станом на сьогодні, за результатами опрацювання поданих молдовською стороною документів, українською стороною підтверджено право власності Республіки Молдова та її юридичних осіб на 47 об'єктів.

Найбільш важливим питанням для України є питання підтвердження права власності на частину буферного гідровузла ДГК, розташовану на території Республіки Молдова, яке до цього часу залишається неврегульованим.

З метою визнання прав власності України на частину буферного гідровузла ДГК відповідно до Угоди від 11.08.1994, українська сторона передала дипломатичними каналами молдовській стороні пакет документів, а також додатково запитувану молдовською стороною всю необхідну проектно-технічну документацію для уточнення предмета топографічної і геодезичної зйомки гідротехнічної споруди, яка проходить через прикордонну ділянку річки Дністер, для ідентифікації частини буферного гідровузла ДГК, що знаходиться на території Республіки Молдова, для подальшого визнання права власності України на цей об'єкт.

Молдовська сторона наполягає на тому, що підтвердження права власності України на частину буферного гідровузла ДГК можливо лише за умови одночасного підтвердження прав власності Республіки Молдова на 25 об'єктів, розташованих на території України (так звані «пакетні домовленості»).

Під час засідання української та молдавської уповноважених робочих груп, яке відбулось 18.09.2017 у м. Одеса, сторони домовились, що уповноважені органи спільно проведуть:

1. топографічну та геодезичну зйомки розташування буферної гідротехнічної греблі (протягом 2-х місяців);
2. на підставі даних зйомки і технічного паспорта, наданих українською стороною, провести ідентифікацію об'єкта на місцевості (протягом місяця після завершення проведення зйомок);
3. визначення середини гідротехнічної споруди для подальшого визначення частини, що знаходиться на території Республіки Молдова.

Крім питань, які стосуються частини буферного гідровузла ДГК, під час засідання обговорювалось питання 25 об'єктів, на які претендує Республіка Молдова.

Українська сторона проінформувала, що за результатами проведеної нею роботи з актуалізації наявності та стану майна об'єктів, на які претендує Республіка Молдова, виявлено, що на частину об'єктів право власності зареєстровані за іншими об'єктами, та запропонувала:

- по кожному з 25 об'єктів конкретизувати, який саме суб'єкт (Республіка Молдова чи юридична особа Республіки Молдова) заявляє майнові права та за яким суб'єктом буде підтверджуватись право власності на такий об'єкт;
- відійти від «пакетного підходу» визнання прав власності.

В свою чергу молдовська сторона вважає за необхідне визнання прав власності на 25 об'єктів, в тому числі і на об'єкти, які зареєстровані за іншими суб'єктами, з метою відстоювання в судових інстанціях права власності на них і визнання компетентних органів Республіки Молдова стороною судових розглядів.

Слід значити, що інформації чи документів щодо уточнення суб'єктів, за якими буде підтверджуватись право власності на кожен з 25 об'єктів, Фонду молдовською стороною не надано.

28.11.2017 на території буферного гідровузла на річці Дністер була проведена спільна зустріч української та молдовської робочих груп щодо проведення топографічної та геодезичної зйомки гідротехнічної споруди.

Метою проведення топографічної та геодезичної зйомки гідротехнічної споруди є визначення у подальшому її середини для ідентифікації частини буферного гідровузла ДГК, що знаходиться на території Республіки Молдова, що необхідно для визнання прав власності України на частину буферного гідровузла ДГК.

Офіційна позиція української сторони, розроблена ПрАТ «Укргідроенерго», була надіслана Агентству публічної власності Республіки Молдова, в якій Укргідроенерго стверджує, що гідротехнічною спорудою, що має бути предметом топо-геодезичної зйомки, є водозливна гребля буферного гідровузла, яка має 12 прольотів та відповідно 12 водозливних отворів, та становить 124,5 метри. Водозливна будівля ГЕС-2, як і спрягаючі стояни, кріплення підводного та відвідного каналів, глухі земляні греблі є іншими гідротехнічними спорудами.

Молдовська ж сторона наполягає на тому, що греблю буферного гідровузла необхідно розглядати як єдину гідротехнічну споруду, що складається з кількох частин, що загалом становить 252 метри.

Через розбіжності в позиціях сторін, в ході зустрічі сторонами не було досягнуто згоди щодо визначення об'єкту проведення зйомки, молдовська сторона відмовилась її проводити. Позиції сторін були зафіксовані у Протоколі зустрічі. За результатами їх обговорення сторони домовились вивчити офіційно надані матеріали для визначення об'єкту зйомки.

14.11.2018 у м. Кишинів були проведені спільні консультації з питання врегулювання прав власності Республіки Молдова та України на об'єкти, розташовані на їх територіях (засідання молдовської та української уповноважених груп).

Під час консультацій молдовська сторона категорично наполягала, на тому що:

- для визначення частини буферного гідровузла ДГК, розташованого на території Республіки Молдова, необхідно розглядати гідротехнічну споруду буферного гідровузла, яка поєднує обидва береги річки Дністер (включаючи, крім греблі, частини інших гідротехнічних споруд) та має довжину 252 м;
- українська сторона повинна надати додаткову технічну документацію за 1979-1990 роки (інформація, що міститься в запитуваних документах, не є інформацією загального користування);
- визнання прав власності слід реалізувати згідно із ситуацією станом на 1990 рік.

Крім того, в ході консультацій молдовською стороною було заявлено нову інформацію про те, що загальна довжина греблі по осі гребня складає 859,56 метрів.

Українська сторона підтвердила незмінність своєї позиції, про те, що:

- для визначення частини буферного гідровузла ДГК, розташованої на території Республіки Молдова, необхідно розглядати водозливну греблю Дністровського комплексного гідровузла довжиною 124,56 м, яка має 12 водозливних отворів;
- водозливна будівля ГЕС-2, спрягаючі стояни, кріплення підводного та відводного каналів, глухі земляні греблі є іншими гідротехнічними спорудами, які не повинні включатися до складу буферної водозливної греблі Дністровського комплексного гідровузла;
- вказана позиція належним чином підтверджується переданою молдовській стороні дипломатичними каналами проектно-технічною документацією;

- усі споруди буферного гідровузла ДГК, вказані на схематичному плані гідротехнічних споруд, розташованих на території Республіки Молдова, відносяться до об'єктів права державної власності України.

Українська сторона прийняла до відома інформацію молдовської сторони стосовно того, що «загальна довжина греблі по осі гребня складає 859,56 метри» та висловила занепокоєність цією новою позицією молдовської сторони, оскільки у випадку визначення середини споруди з такими параметрами, це призведе до штучної зміни проходження лінії державного кордону. Позиції сторін були зафіксовані у Протоколі зустрічі.

Враховуючи несподіваність нової позиції молдовської сторони, сторонами не було досягнуто згоди з приводу уточнення предмета топографічної та геодезичної зйомки гідротехнічної споруди, що проходить через прикордонну ділянку річки Дністер, що необхідно для ідентифікації частини буферного гідровузла ДГК, що знаходиться на території Республіки Молдова, для подальшого визнання права власності України на цей об'єкт. Зазначена позиція молдовської сторони повинна бути проаналізована та відпрацьована українською стороною для обґрунтування своєї позиції у переговорному процесі.

З метою вироблення спільної позиції української сторони та відповідного реагування під час подальших переговорів з молдовською стороною, Протокол консультацій був надісланий заінтересованим центральним органам виконавчої влади та ПрАТ «Укргідроенерго» для надання зауважень та пропозицій, які будуть враховані під час підготовки директив на переговори, що мають бути підготовлені за рекомендацією Міністерства закордонних справ України, та затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Разом з тим, Фонд листом від 19.11.2018 звертався до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, ПрАТ «Укргідроенерго» та ПрАТ «Нижньодністровська ГЕС» стосовно додаткових документів, запитуваних молдовською стороною. ПрАТ «Укргідроенерго» листом від 17.07.2019 надало обґрунтування позиції української сторони щодо неможливості надання молдовській стороні запитуваних нею документів, оскільки інформація, що міститься в запитуваних документах, не є інформацією загального користування; технічна документація, яку запитує молдовська сторона, є проектною документацією минулих періодів, фізичні параметри споруд буферного гідровузла в ній можуть відрізнятися від фактичних параметрів за результатами будівництва та інше. Зазначена інформація буде врахована під час підготовки до зустрічі з молдовською стороною.

Слід зазначити, що переговорний процес відбувається в рамках засідань Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, переговорів уповноважених робочих груп з питань взаємного визнання прав та врегулювання відносин власності, засідань експертів та в робочому порядку шляхом листування.

Проведені зустрічі з 2017 року, в яких брав участь Фонд:

- 18-19 вересня 2017 року (м. Одеса) – 14 засідання Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва;
- 18 вересня 2017 року, (м. Одеса) – засідання української та молдовської уповноважених робочих груп;

- 28 листопада 2017 року (територія буферного гідровузла на річці Дністер) – спільна зустріч української та молдовської робочих груп щодо проведення топографічної та геодезичної зйомки гідротехнічної споруди;

- 14 листопада 2018 року (м. Кишинів) – спільні консультації з питання врегулювання прав власності Республіки Молдова та України на об'єкти, розташовані на їх територіях (засідання молдовської та української уповноважених груп).

У 2019 році у зв'язку з президентськими та парламентськими виборами в Україні та Республіці Молдова, та, як наслідок, формуванням нових складів Урядів України та Молдови, питання проведення чергового раунду переговорів робочої групи з питань взаємного визнання й оформлення прав власності не розглядались.

У I півріччі 2020 року планувалось поновлення переговорного процесу з молдовською стороною з питань врегулювання прав власності України на частину буферного гідровузла ДГК, розташовану на території Республіки Молдова, та Республіки Молдова на 25 об'єктів, розташованих на території України.

Так 27.01.2020 у Міністерстві соціальної політики України відбулась робоча нарада з питань підготовки до 15 засідання Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, у якій взяв участь представник Фонду.

У зв'язку із зміною керівного складу, із введенням в дію структури та штатного розпису Фонду (а також інших центральних органів виконавчої влади) здійснювалось оновлення складу делегації України в рамках роботи уповноважених робочих груп, який має бути затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України разом із затвердженням складу делегації мають бути затверджені директиви на переговори (йдуть під грифом «дск»), які також мають бути обов'язково доведені до відома членів групи з проведення топографічної та геодезичної зйомки, оскільки в них закладається узгоджена позиція української сторони щодо предмету топографічної та геодезичної зйомки для подальшого визнання прав власності України на частину буферного гідровузла ДГК, розташовану на території Республіки Молдова.

З цією метою Фондом було розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про делегацію Уряду України для участі у переговорах в рамках уповноважених робочих груп з питань взаємного визнання прав та регулювання відносин власності» (далі – проект розпорядження), яким затверджувався оновлений персональний склад української частини робочої групи з питань врегулювання прав власності, а також директиви делегації Уряду України для участі у переговорах в рамках зазначених робочих груп, та листом від 25.02.2020 № 32 ДСК проект розпорядження було направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади.

У зв'язку із зміною складу Кабінету Міністрів України (постанови Верховної Ради України від 04.03.2020 № 515 та № 516), а також у зв'язку із карантинними заходами, встановленими на території України з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненою коронавірусною інфекцією COVID-19, роботу з поновлення переговорного процесу було відтерміновано.

Враховуючи, що за період дії карантину відбулась чергова реорганізація деяких ЦОВВ, представники яких були включені до персонального складу української частини робочої групи з питань врегулювання прав власності, на сьогодні проект розпорядження доопрацьовується (з урахуванням наданих зауважень і нових кандидатур) та найближчим часом буде направлений на повторне погодження до заінтересованих ЦОВВ.

Крім того повідомляємо, що відповідно до інформації, наданої до Фонду Міністерством енергетики України листом від 18.09.2020, основним міждержавним документом з врегулювання умов експлуатації Дністровського комплексного гідровузла, що забезпечить його безпечне і безаварійне функціонування має стати Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про забезпечення функціонування Дністровського комплексного гідровузла (далі – Угода).

З метою затвердження складу делегації Уряду України, а також розширення і конкретизації директив для проведення переговорів щодо узгодження тексту Угоди прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 р. № 80-р «Про делегацію Уряду України для участі у переговорах щодо підготовки тексту проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про забезпечення функціонування Дністровського комплексного гідровузла».

Відповідно до принципу черговості 11.12.2018 у м. Києві відбувся черговий раунд переговорів з питання узгодження тексту проекту зазначеної Угоди. Переговорна позиція молдовської сторони свідчить про свідоме затягування нею процесу погодження тексту проекту Угоди.

У зв'язку зі змінами складу Уряду України, Міненерго розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про зміну складу делегації Уряду України для участі у переговорах щодо підготовки тексту проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про забезпечення функціонування Дністровського комплексного гідровузла», який найближчим часом буде надіслано причетним ЦОВВ на погодження.

Разом з цим, підписанню Угоди має передувати оформлення прав власності на частину водозливної греблі Дністровської ГЕС – 2, тобто підписання Протоколу про правовий статус (право власності) частини буферного гідровузла ДГК.

Міністерство закордонних справ України у листі від 21.09.2020 на адресу Фонду також висловило свою позицію з вказаного питання і, зокрема, поінформувало, що відповідно до Протоколу 14-го засідання Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва (18-19.09.2017, м. Одеса), питання визначення середини гідротехнічної споруди – водозливної греблі буферного водосховища ДГК розглядається в рамках Робочої групи з питань взаємного визнання прав та регулювання відносин власності.

Зазначене обґрунтовано тим, що визначення середини гідротехнічної споруди має здійснюватися Робочою групою з питань функціонування Дністровського гідроенергетичного комплексу на основі проектної документації спорудження водозливної греблі буферного водосховища ДГК. Після погодження цього параметру Спільна українсько-молдовська демаркаційна комісія (СУМДК)

зможе винести і позначити лінію державного кордону на місцевості (по середині гідротехнічної споруди).

Перенесення цього питання до порядку денного СУМДК може призвести до суттєвого зменшення можливостей з відстоювання інтересів України з низки інших проблемних питань українсько-молдовських відносин. Зокрема, демаркація державного кордону в цьому районі без завчасного визнання права власності України на частину водозливної греблі буферного водосховища ДГК, що знаходиться на території Молдови, створить для молдовської сторони можливість оголосити цю частину даного об'єкту власністю Республіки Молдова в порядку правонаступництва, претендувати на свою окрему частку в проєкті ДГК або, за несприятливих обставин, спробувати остаточно заблокувати його.

Останній раунд переговорів з питання оформлення прав власності України на частину водозливної греблі буферного водосховища ДГК, а також прав власності на майно Республіки Молдова на території України відбувся 14.11.2018 у м. Кишинів.

Проведення чергового раунду переговорів планувалося на березень 2020 р., проте, у зв'язку пандемією COVID-19 та змінами у складі профільних ЦОВВ України і Молдови, засідання було перенесено.

Наразі Фонд, у взаємодії з МЗС та іншими причетними ЦОВВ України, здійснює оновлення складу Робочої групи з питань взаємного визнання прав та регулювання відносин власності з метою підготовки до проведення чергового засідання цієї Робочої групи, яке може відбутися після завершення президентських виборів у Республіці Молдова, запланованих на 01.11.2020.

З повагою,

Заступник Голови Фонду

Денис КУДІН

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

205064

Кореспонденти Кудін Д. І. Фонд державного майна України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента 10-17-19142 від 23.09.2020
№ ДСК
Ресстр. № та дата реєстрації 165790 від 23.09.2020
Арк./прим. 7/1
Стислий зміст На № 11/10-60. Про розгляд депутатського запиту н.д. України Здебського Ю. В.

Проходження документа (особа, у якій є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис